

Українознавство

Число 2-3 (7-8)
2003

Науковий
суспільно-політичний
культурно-мистецький
релігійно-філософський
педагогічний журнал

Видає Науково-дослідний
інститут українознавства
Міністерства освіти і
науки України
(раз на три місяці)

Головний редактор
Петро КОНОНЕНКО,
директор Інституту,
професор, академік,
лауреат Міжнародної
премії ім. Й. Гердера

Scholarly
Political and Social
Cultural and Art
Religious and
Philosophical
Pedagogical Journal
Published once in three
months by the Science
and Research Ukrainian
Studies Institute of the
Ministry of Education and
Science of Ukraine

The chief editor
Petro KONONENKO,
director of the Institute,
professor, academician,
the International
Y.G.Herder prize winner

Редакційна рада: Кононенко П.П. – голова
Члени ради: Бандура Г.Г., Барабаш С.Г., Баран
В.Д., Болюбаш Я.Я., Горський В.С., Горбул О.Д.,
Гуржій А.М., Грицик Л.В., Денисюк С.П., Дончик В.Г.,
Дробноход М.І., Дунаєвська Л.Ф., Дяків Р.С.,
Ермоленко С.Я., Жебровський Б.М., Зязюн І.А.,
Калакура Я.С., Климов Л.С., Колодний А.М.,
Кононенко В.І., Кононенко Т.П., Курас І.Ф., Лой А.М.,
Майборода В.К., Масляк П.О., Мишанич О.В.,
Мокренко А.Ю., Надольний І.Ф., Наливайко С.І.,
Наливайко С.С., Ничкало Н.Г., Панчук М.І., Погрібний
А.Г., Погребенник В.Ф., Руденко Ю.Д., Сазоненко
Г.С., Сніжко В.В., Таланчук О.М., Тараненко М.Г.,
Терпиловський Р.В., Токар Л.К., Толстоухов А.В.,
Усатенко Т.П., Федоренко Є.В., Філіпчук Г.Г.,
Шкрібляк П.В., Ярошинський О.Б., Яцків Я.С.

Число підготували:
Відповідальний секретар – Наливайко С.С.
Комп'ютерний набір – Мельниченко О.А., Куявець Я.Г.,
Макаренко Н.А.
Художнє оформлення – Павленко Н.С.
Редагування – Костянтинова С.В., Яременко С.А.,
Зеленська В.І.
Комп'ютерна верстка - Наливайко Сергій

Журнал друкується на підставі свідоцтва, виданого
Державним комітетом інформаційної політики, теле-
бачення та радіомовлення України про державну
реєстрацію друкованого засобу масової інформації
№ 4863 від 13.02.2001 р.

Підписано до друку
Формат
Друк офсетний. Папір офсетний.
Ум. друк. арк. Обл.-вид. арк.
Тираж 500 прим. Зам. №

©Науково-дослідний інститут українознавства
Міністерства освіти і науки України, 2003

ЗМІСТ

КОЛОНКА ГОЛОВНОГО РЕДАКТОРА

Кононенко П. Мова і майбутнє України.....4,15
Леся Танюк. Чи можна заплембувати Ніагра-
ру?.....4
Гавриш С. Виступ у Верховній Раді.....8
Удовенко Г. Проблеми мовної політики в Україні
(державна мова на правах «бідної родички» в рідному
домі).....10

Розділ І.
СВІТОЧІ

Сніжко В. Для нас усіх вона була... пані Сла-
ва.....18
Ася Гумецька. Конференція пам'яті Ю.Шеве-
льова в УВАН у США.....25
Калакура Я. Історик, який завжди залишався
українцем (до сторіччя проф. Шевченка І.І.).....26
Федоренко Є. Леонід Білецький – науковець та
літературознавець.....29

Розділ ІІ.
ІСТОРІЯ. ТЕОРІЯ. МЕТОДОЛОГІЯ

Кремень В. Вища освіта і наука – пріоритетні
сфери розвитку суспільства у ХХІ ст.....32
Курас І. НАН України у сучасному політичному
процесі.....40
Токар Л. Українознавство в системі наукових і
навчальних дисциплін.....46
Кононенко П., Кононенко Т. Бобровичина
– дзеркало всеукраїнської землі.....50
Яцків Я., Бублик С., Канигін Ю. Розвиток
науки в Україні в контексті української національної
ідеї.....61
Мартинюк А. Національне державотворення і
українознавство.....65
Мулява В. Праксеологічна актуалізація єдності
української національної ідеї (категоріально-логічний,
світоглядно-філософський і соціально-психологічний
аналіз).....72
Таровська О. Науково-освітній досвід НДІ украї-
нознавства як предмет наукового осмислення.....73
Масляк П.О. Місія української нації й українська
національна ідея.....75
Популяційний надлишок як геополітичний чинник
ХХІ ст.....79
Українська геостратегія у ХХІ ст. Доктрина
«Фенікс».....81
Посткласична зарубіжна геополітика.....82
Федоренко О. Геополітика та геостратегія –
складова частина українознавства (продовження).....88
Ткачук О. Основи геополітики Фрідріха
Ратцеля.....95
Наливайко С.С. Давня історія України на почат-
ку ХХІ ст.....102

Розділ III. ОСВІТА

Всеукраїнський конкурс з українознавства.....	106
Калакура Я. Історична взаємообумовленість системи національної освіти та українознавства... 114	
Яресько Л. Програма партнерства в дії..... 117	
Погрібний А. До 125-річчя від дня народження Григорія Ващенко..... 118	
Мафтин Л. Оптимізація викладання українознавства у вищих навчальних закладах..... 132	
Голець М. Українознавча основа творення педагогічних термінів..... 134	
Вдовика Л. Українська національна школа-родина – основа розвитку особистості..... 137	
Руденко М. Українознавчі засади виховання..... 138	
Копоненко М. Зоряне небо Карадагу..... 140	
Бухарчук С. Охорона довкілля – виховний аспект українознавства: постановка проблеми..... 145	
Мінченко Т. До скарбниці спадщини Буковини..... 150	
Усатенко Т. Науково-практична конференція з українознавства школярів Буковини..... 153	

Розділ IV. УКРАЇНЬКА СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНА ДУМКА

Павличко Дм. Україна вчора, сьогодні, завтра..... 156	
Дробноход М. Захмарена Україна: чи є вихід?..... 164	
Гальчинський А. «Обережно!» – Росія..... 171	
Удовиченко В. Участь громадян у суспільному житті на локальному рівні (досвід «громадянської ради» міста Славутича)..... 175	
Місто Славутич..... 178	
Плекання української національної ідеї..... 182	
З рукою на серці..... 183	
Мушкетик Ю. Ой, наступила та чорна хмара..... 185	
Дяків Р. Екологія: проблема Європи, біль України..... 186	

Розділ V. КУЛЬТУРА

Мокренко А. Наша дума, наша пісня... 192	
Хоменко Ф. Фізіологія «парнокопитних»..... 195	
Досвід полемічної прози наприкінці тисячоліття або репортаж із «України навпаки»..... 197	
Вернудіна І. Закони поетичної асоціації ідей в контексті художньої творчості І.Я.Франка..... 200	
Придатко Т. Народне мистецтво в контексті українознавства..... 202	
Маковей Г. Феномен любовної лірики Дмитра Павличка і Ліни Костенко..... 205	
Чолагу Л. Образ пісні в ліриці М.Рильського.. 210	
Гомотюк Ф. Українознавчі дослідження Івана Франка..... 211	
Напченко В. Іван Дзюба, літературний сталець..... 217	
Новенко С. Феномен Рауля Чілачави в контексті культури «двох вітчизн»..... 221	

Горський В. Подорож як феномен культури (погляд з українського берега)..... 225	
Билини у переспівах Миколи Карпенка..... 228	
Павличко Дм. поезії..... 233	
Фішбейн М. На бистрині часу..... 238	
Перебийніс П. Криниця мудрості і сили..... 241	
Гірник К. поезії..... 244	
Копоненко П. Поїзд на Варшаву..... 246	

Розділ VI. ПАМ'ЯТЬ ІСТОРІЇ

Наливайко С.І. Назва <i>Аратта</i> у прив'язці до Трипілля та України..... 250	
Гасцький Ю. Структура Гетьманщини: Лохвицька сотня Лубенського полку 1648-1782 рр..... 256	
Ідзьо В. Грошова система України-Руси X-XI ст..... 258	
Фігурний Ю. Київ - головний державотворчий центр України, осердя формування і становлення національного війська (від княжих часів до сьогодення) (продовження)..... 261	

Розділ VII. УКРАЇНА І СВІТ

Лозинський А. Українська діаспора – аналіз сучасного..... 270	
Борщак І. Україна у «Французькій газеті». 1652-1654 рр..... 273	
Філіпчук Г. Українці Придністров'я: реальність та перспективи..... 274	
Насемко І. Юрій Бача – прясівський шістдесятник..... 277	
Конєва Я. Світла, сердечна людина, великий гуманіст. Стоян Бакарджиев..... 279	
Шульга І. Поселення українців у Саратовському Надволжі..... 282	
Вдовенко С. Рік Т.Шевченка в Білорусі – теорія і практика державної політики добросусідства..... 285	

Розділ VIII. ХРОНІКА

Охріменко С. Як тебе не любити, слово рідне моє..... 290	
Гуторка Ф. Хай слава козацька в серцях озветься..... 291	
Дяків Р. Українська екологічна енциклопедія..... 294	
Придатко Т. Декоративне мистецтво України кінця ХХ століття. 200 імен..... 295	
Придатко Т. «Українське мистецтво»..... 296	
Гасцький Ю. «Українознавство». Число 4, 2002 рік..... 296	
Дешко Г. Віруйте, Україна встане і ворогів струсить, наче пил..... 297	
Насемко І. СКУ вперше збереться в Києві..... 298	
У Науково-дослідному інституті українознавства. 2002 рік..... 299	
Публікації співробітників НДІУ у 2002 році..... 303	